Veldridders en Vuurzwammen

De Commissie Natuur en Landschap (CNL) heeft met externe deskundigen een korte inventarisatie gedaan van het paddenstoelenbestand op de Batouwe. Het leverde in een paar uur tijd al een lijst van zo'n 80 soorten op en dat zegt weer iets over de rijke biodiversiteit van onze golfbaan. Lees meer….

"Kijk, daar ligt je bal". Ik loop ernaartoe en even lijkt het alsof er een golfbal in het gras groeit. Was dat maar waar! Het is herfst, de 'bal' is een paddenstoel.
Vandaag zijn we op pad met onze Commissie Natuur en Landschap. Paddenstoelen inventariseren, samen met Joke Bosch en Willem Rubers van de Nederlandse Mycologische vereniging. We nemen de groep mee naar mijn 'golfbal'. 4 dagen geleden had hij nog een diameter van 4,267cm net als mijn Titleist ballen. Eergisteren was hij al uitgegroeid tot een honkbal en vandaag overtreft hij alle verwachtingen. "Een flinke pan soep kan je hier van trekken" zegt Joke. Je kan hem dus eten! Maar hoe heet ie? Het blijkt de Grootsporige Reuzen Champignon te zijn, de grootste Weidechampignon die er is. Je kan hem zien op Peren 8.

Een flinke hap

In deze tijd ga ik soms even naar de baan om te genieten van de Fraxinus angustifolia Raywood. Die mooie 'Flame' Essen, rechts van de green van Peren 1 en op verschillende andere locaties. Overweldigende schoonheid! Maar er is veel meer te zien in de herfst.

Vandaag gaan we voor de ingetogen schoonheid van de zwammen. We maken een overzicht van soorten die we vinden en denken na over verbeteringen van de leefomstandigheden, van vooral zeldzame soorten. "In het najaar zijn het vooral opruimers" zeggen Joke en Wim. In de zomer zien we soorten die ondergronds samenwerken met planten en bomen, de Mycorrhiza soorten. Aan het eind van onze verkenning over een klein deel van de baan tellen we 80 soorten. Een overzicht staat binnenkort op onze website www.batouwenatuur.nl . Verscholen in een bosje vind ik een paar dikke bruine 'blaadjes' die uit de grond steken. We roepen Joke en Wim erbij. "Donker Hazenoor" roepen ze zeer enthousiast. De zwam reageert op trillingen, als je in je handen klapt begint hij te 'roken', hij laat zijn sporen vrij. Het is net alsof het Hazenoor echt kan horen, hij reageert op applaus!.

Donker hazenoor

Telkens als we een bijzondere variant vinden, ontvangen we heel enthousiaste reacties. We worden zelf ook steeds enthousiaster en zoeken en vinden. De Geweizwam, de dooier gele Mestzwam, de Papierzwam, de gele Trilzwam, het Fluweelpootje, de witte Kluifzwam, het houdt niet op. Joke en Wim hopen Wasplaten te vinden. De Wasplaat is een indicator voor voedselarme en dus soortenrijke grond. Het is de orchidee onder de paddenstoelen. We gaan op zoek naar armere grond en dat is niet makkelijke op een kleibaan. Op Peren 9 denken we een Wasplaat te hebben gevonden. Spiegeltje erbij om de hoed van onderen te bekijken. Welke, van deze bijzondere graslandpaddestoelen is het, de Zwartwordende Wasplaat, de Puntmutswasplaat? Nee, pech, géén van beiden. We vinden wel een Plooivoet Stuifzwam. Je kan hem eten zolang hij jong is, maar wanneer is een zwam niet jong meer? Bij de plooivoet moet je kijken naar de kleur. Wit van binnen en van buiten, dan eten!

Even verderop onder een tamme kastanje staat zelfs een hele heksenkring van reuzeweidechampions.

Heksenkring (op de voorgrond)

"Deze is moeilijk om te determineren" zegt Joke als we een heel bijzonder gekleurde Plooivoet zien. Zeker niet meer te eten denk ik. Natuurlijk kijken we ook nog even naar de paddestoelen op de grote wilg naast de fairway op Peren 9. Deze strategische geplaatste boom is er slecht aan toe. Hij wordt bezocht door de Harslakzwam, een teken dat de boom ziek is. Aardig om te weten is, dat de zwam geneeskrachtig is, hij wordt gebruikt tegen tumoren, virussen en bacteriën. Opruimers weten goed om te gaan met de stoffen die ze 'opruimen'.

De Harslakzwam op de wilg P9

De boomgaardvuurzwam op een kersenboom

We vervolgen onze missie: '*De zeldzame Wasplaten vinden'.* We rijden naar een heuvel en na enig zoeken, tussen het gras, ja hoor daar staan ze. Klein, maar héél bijzonder.

De vliegenzwam (foto Pieter den Boeft)

Het Wasplaatje

De Batouwe is volledig geslaagd als paddenstoelen biotoop in de ogen van de deskundigen. We huisvesten veel orchideeën en nu ook de orchidee onder de zwammen. We vragen ons af: groeit bij ons ook de Vliegenzwam, de paddenstoel die iedereen kent? De volgende dag tref ik hem aan op Appel 4, onder een Berk, op een stukje zanderige grond, daar hoort hij thuis.

De Melige Stuifzwam

In de bosrand van Appel 1 treffen we weer een exemplaar dat een beroep doet op de expertise van onze specialisten. “Wim, we moeten er aan ruiken” zegt Joke. Behoedzaam snijdt Wim een stukje van de hoed. Melige Stuifzwam, Afgeplatte Stuifzwam? Nee, het blijkt toch de Geurige Schijnridderzwam.

Even ruiken

Creatieve geesten, die naamgevers van paddenstoelen. De top daarin vind ik de Fop Zwam. “Ja, hij ziet er telkens anders uit”, zegt Wim. Dus zie je een paddenstoel en je weet de naam niet, met ‘Fop Zwam’ kom je altijd weg. We vinden de Tondelzwam. Art Alblas vertelt dat hij gebruikt werd om vuur te vervoeren naar een nieuwe kampplaats. De Tondelzwam blijft heel lang smeulen.

Natuurlijk bezoeken we ook nog één van de fraaie Hazelaars die de Batouwe rijk is. De Hazelaar en zijn directe omgeving vormt, als hij wat ouder is een biotoop op zich. Vaak bevindt zich in het biotoop de Vuurmelkzwam, hij leeft in symbiose met de Hazelaar. We hebben beet! Joke daagt ons uit om wat van het melksap te drinken. Natuurlijk kan ik dat niet laten, m’n mond staat in brand, sterker dan de sterkste Spaanse Peper.
We maken ook nog even contact met de Veldridders, de Okerkleurige Veldridder en de Kortstelige Veldridder. Als ik een bijnaam voor een golfer moet bedenken, komt Veldridder en Veldjonkvrouw dicht in de buurt.

Met enige regelmaat zien we in het bos ook de contouren van de Groene Knolanianiet, waarschijnlijk de giftigste paddenstoel in ons land; in Engeland Death Angel genoemd. Voorzichtig benaderen Hans Tettero en ik de groen-witte bolletjes, vaak verscholen onder de bladeren. Bijna altijd blijkt het een Golfbal te zijn. Hans en Ik vinden er 33! Drie laten we zitten in de grond, daar is iets bijzonders mee aan de hand. Het duurt even maar uiteindelijk ruimen de zwammen natuurlijk ook de golfballen op. Van de bouwstoffen maken ze zeer waarschijnlijk nieuwe golfballen.

De meesten van ons weten inmiddels wel dat in Tibet op de flanken van de Lhotse, in het geheim, door Chinese gevangenen golfballen worden verbouwd. Er zijn nog steeds problemen met de afmeting (te groot) en het gewicht (te licht). De gevangenen worden geholpen door, ja natuurlijk, een paddenstoel, de Dong Chong Xia Cao, die groeit op de rups van een nachtvlinder. In Nederland is het de Boomgaard Vuurzwam (Phellinus tuberculosus) die via het Mycelium en de wortels van fruitbomen geen appels of peren maar vermoedelijk golfballen kan reproduceren. *Niet verder vertellen!* Het lijkt erop dat afmetingen en het gewicht van de drie die we hebben laten zitten perfect kloppen. Er ligt een primeur voor de Batouwe in het verschiet, er groeit iets in de bodem. We zijn de Chinezen voor!

Als ik de buggy over de Fairway naar de stalling rijd, raken de wielen het gras niet meer. We vliegen! Thuis maak ik op de rand van een krant een berekening van de straatwaarde van hallucinerende Batouwe paddenstoelen. Zeker voldoende om de drivingrangeballen gratis te verstrekken.

Beste lezer, binnenkort een lijst op onze website www.batouwenatuur.nl , maar pas op! Paddenstoelnamen lezen werkt geestverruimend.

Pieter den Boeft, *(foto’s Piet Krijger)*
CNL